4. Hadis ve Sünnetin Öğrenilmesi ve Anlaşılması İle İlgili Hadis Metinleri

1

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:
« نَضَّرَ اللّٰهُ اِمْرَأً سَمِعَ مِنَّا حَدِيثًا، فَحَفِظَهُ حَتّٰى يُبَلِّغَهُ، فَرُبَّ حَامِلِ فِقْهٍ اِلٰى مَنْ هُوَ أَفْقَهُ مِنْهُ، وَرُبَّ حَامِلِ فِقْهٍ لَيْسَ بِفَقِيهٍ »

Zeyd b. Sâbit (r.a.) şöyle dedi: Ben, Resulullah'ı şöyle buyururken işittim:

"Benim sözümü işitip ezberledikten sonra onu bir başkasına ulaştırana kadar muhafaza eden kimsenin Allah yüzünü ağartsın. Kendisine bilgi ulaştırılan nice insan vardır ki o bilgiyi bizzat işiten kimseden daha iyi anlar ve korur. Nitekim bilgiye ulaşan pek çok kişi o bilgiyi kavrayıp anlayacak kapasiteye sahip değildir."

(Tirmizî, İlim, 7; Ayrıca bk. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 5, s. 183.)

2

عَنْ زَيْدِ بْنِ أَرْقَمَ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ:
« اَللّٰهُمَّ اِنّٖى أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ، وَمِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ، وَمِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ، وَمِنْ دَعْوَةٍ لَا يُسْتَجَابُ لَهَا »

Zeyd b. Erkam'dan (r.a) rivayet edildiğine göre Peygamber (s.a.v.) şöyle dua ederdi:

"Allah'ım, faydasız ilimden, ürpermeyen kalpten, doymayan nefisten ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."

(Müslim, Zikir, 73.)

3

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رَضِىَ اللّٰهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
«خَصْلَتَانِ لاَ تَجْتَمِعَانِ فِى مُنَافِقٍ حُسْنُ سَمْتٍ، وَلاَ فِقْهٌ فِى الدِّينِ»

Ebu Hüreyre'den (r.a) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurdu:

"İki özellik münafıkta bir araya gelmez: Güzel ahlak ve dinde anlayış sahibi olmak."

(Tirmizî, İlim, 19.)

4

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ:قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّي اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ:

اَللَّهُمَّ انْفَعْنِي بِمَا عَلَّمْتَنِي وَعَلِّمْنِي مَا يَنْفَعُنِي وَزِدْنِي عِلْمًا …

Ebu Hureyre'den (r.a.) rivayet edildiğine göre Rasulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

"Allahım, bana öğrettiklerinle ben faydalandır. Bana fayda verecek ilmi bana öğret ve ilmimi artır..."

(Tirmizî, Deavât 128; İbni Mâce Sünnet 23.)

5

قَالَ عَلِيٌّ:

« حَدِّثُوا النَّاسَ بِمَا يَعْرِفُونَ أَتُحِبُّونَ أَنْ يُكَذَّبَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ »

Hz. Ali diyor ki: *"(Dini konularda) insanlara anlayacakları şeyleri aktarın (yadırgayacakları türden bilgileri bırakın). Allah ve Resulü'nün yalanlanmasını ister misiniz?"*

(Buhârî, İlim, 49.)

6

عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ: أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْه وَسَلَّم قَالَ:

« مَنْ تَطَبَّبَ وَلَمْ يُعْلَمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ »

Tâbiîn âlimlerinden Amr İbni Şuayb, babası Şuayb'dan, o da dedesi Abdullah b. Amr'dan rivayet ettiğine göre Resulullah şöyle buyurdu:

"Tıp bilgisi (uzmanlık tecrübesi) olmadığı halde tabipliğe soyunan kimse, hastaya verdiği zarardan sorumludur."

(Ebu Dâvud, Diyât, 25; Ayrıca bk. Nesâî, Kasâme, 41; İbn Mâce, Tıb, 16.)

7

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ أَنَّهُ قَالَ: قِيلَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ مَنْ أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِك يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« لَقَدْ ظَنَنْتُ يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أَنْ لاَ يَسْأَلُنِى عَنْ هٰذَا الْحَدِيثِ أَحَدٌ أَوَّلُ مِنْكَ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ حِرْصِكَ عَلَى الْحَدِيثِ، أَسْعَدُ النَّاسِ بِشَفَاعَتِى يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ قَالَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ أَوْ نَفْسِهِ »

Ebu Hüreyre'den (r.a.) rivayet edildiğine göre, Resul-i Ekrem'e :

- "Yâ Resulallah! Kıyamet günü senin şefaatine nail olacak en bahtiyar insan kimdir?" diye soruldu. Resulullah da şöyle buyurdu:

-*"Ebu Hüreyre! Hadise olan hırs ve merakını gördüğüm için, bu hadisi senden önce bana hiç kimsenin sormayacağını biliyordum. Kıyamet gününde benim şefaatime erişecek olan insanların en bahtiyarı, şüpheden uzak tertemiz bir kalple ya da içinden gelerek 'lâ ilâhe illallâh' diyen kimsedir."*

(Buhârî, İlim, 33, Rikâk, 51.)

OKUMA PARÇASI

DİNİ DOĞRU ANLAMAK

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ :

« مَنْ يُرِدِ اللّٰهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِى الدِّينِ »

İbn Abbâs'tan (r.a.) rivayet edildiğine göre Resulullah şöyle buyurdu:

"Allah kime hayır dilerse onu dinde anlayış sahibi kılar."

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 1,s. 306; Ayrıca bk. Tirmizî, "İlim", 1; Dârimî, Mukaddime, 24; Ayrıca bkz. Buhârî, İlim, 10; Müslim, İmâret, 175.)

HADİSİN SAHABİ RAVİSİ: ABDULLAH B. ABBAS

Hz. Peygamberin amcası Abbas radıyallahu anh'ın oğludur. Annesi Hz. Hatice'den hemen sonra Müslüman olan Ümmü'l-Fazl Lübâbe'dir.